

'Swing, swing, swing...'

Louis Armstrong

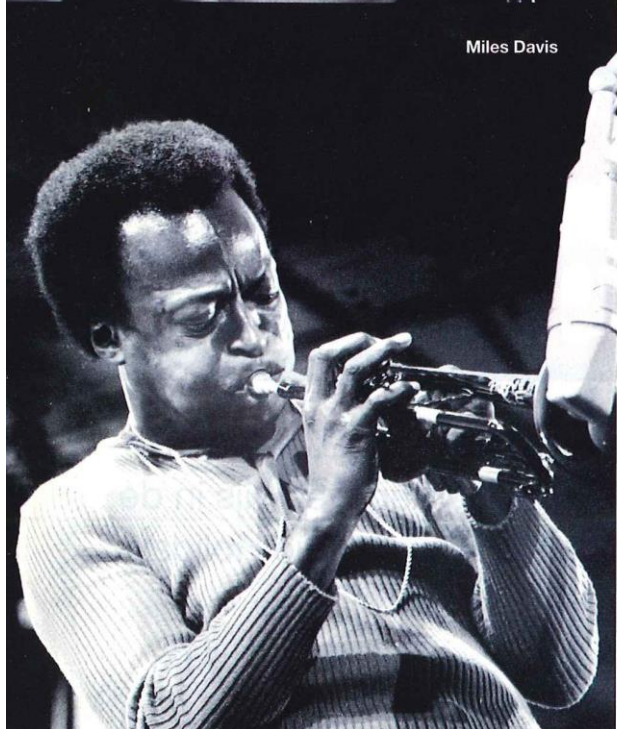
Jazz leren kennen is vooral veel luisteren. Maar waar te beginnen? Edwin Rutten zingt én doceert jazz, en maakt u graag wegwijs in de wereld van onder meer Ella Fitzgerald, Miles Davis en Billie Holiday. ►

Edwin Rutten over de

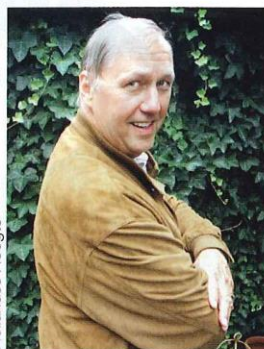
Ella Fitzgerald

Hollandse Hoogte

Miles Davis

Image Select

Hollandse Hoogte

Edwin Rutten maakte reeds op 16-jarige zijn eerste jazzplaat. Treedt regelmatig op Nederlandse jazzfestivals op en is gastdocent jazzworkshops aan de conservatoria van Amsterdam, Utrecht en Groningen.

Wat maakt jazz zo'n bijzondere muziekstijl?

"De swing! Swing zit ook in een eenvoudig liedje. Vóór de tel, óp de tel en ná de tel spelen, dat maakt de swing. Dat is het geweldige van jazz, je bent helemaal vrij om te doen wat je wilt. Natuurlijk is er wel een structuur waarbinnen je improviseert. 'Hij doet maar wat', hoor ik mensen weleens zeggen. Dat is dus niet zo. Er is een akkoordenschema en ritme waarbinnen je de meest spannende en swingende dingen kan doen."

Waarom moeten mensen naar jazz gaan luisteren?

"Nou ja, niks hoeft hoor. Maar je mag het alleen afwijzen op goede gronden. Zo deed ik een keer een klassiek concert met een symfonieorkest. Na afloop kwam er een jongetje naar me toe: 'Hé Edwin Rutten, was dit nou klassieke muziek?' Ik zei: 'Ja.' En hij: 'Best leuk eigenlijk.' Met andere woorden, je moet eerst ergens kennis van nemen, anders weet je niet wat je ervan moet vinden, of wijs je iets af wat je veel plezier kan brengen."

Er is zoveel, waar moet je beginnen?

"Ik zou beginnen met een verzamel-cd. Zo'n cd waarop van alles en nog wat staat op jazzgebied. Je kan hem afzetten als je denkt: nou daar vind ik niks aan, en als je iets prachtig vindt, dan is daar meer van te vinden in de winkel en op internet. Of als je bijvoorbeeld Louis Armstrong leuk vond met dat liedje 'What a wonderful world': luister dan eens naar een cd waar Armstrong

groten der jazz

samen zingt met Ella Fitzgerald. Ze zingen mooie *jazzstandards* op geheel eigen wijze. Dat is amusant en van grote, grote, grote klasse.”

Wat zijn 'jazzstandards'?

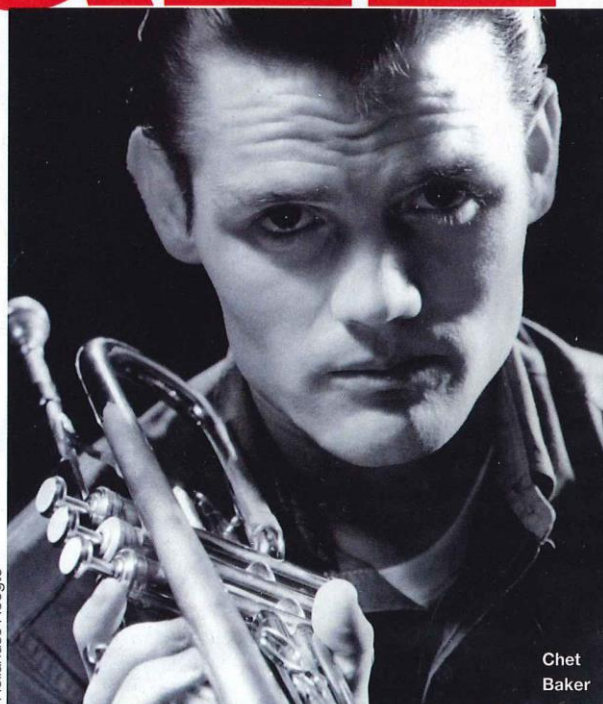
“Dat zijn de liedjes die tot het klassieke jazzrepertoire worden gerekend. Veel van deze jazznummers vinden hun oorsprong in de musicalfilms van 1930-1940. Die films met Fred Astaire en Gene Kelly. Meesterlijk. Die songs worden nog altijd gespeeld. Kijk naar Jamie Cullum, hij zingt liedjes die Ella Fitzgerald en Sarah Vaughan ook zongen.”

Wie zijn van grote klasse in de jazz-geschiedenis?

“Bill Evans blijf ik draaien. Dat is een pianist, die in zijn spel ook invloeden uit de klassieke muziek meeneemt. Dat maakt zijn muziek heel gelaagd. Kan ik eindeloos naar luisteren. En Chet Baker, geweldige zanger. Hij is eigenlijk een trompettist. De instrumentalisten zijn in de jazz vaak de beste zangers. Baker is daar een voorbeeld van. Het zingen van Baker is het tegenovergestelde van dat van Sarah Vaughan en Frank Sinatra, ook favorieten van mij. Sinatra is een soort *crooner*, dat is een zanger die heel relaxed vaak sentimentele liedjes bijna neuriet. En dan heb je nog Count Basie's bigband. Basie heeft een heel eigen stijl, en een geweldige *swing*. Hij speelt altijd heel weinig noten. In een interview schijnt hij daarover ooit gezegd te hebben: 'Ik kan geweldig goed spelen, hoort u maar', waarop hij vingervlug in indrukwekkend hoog tempo over de pianotoetsen ging, 'maar weet u', vervolgde Basie, 'als ik straks ouder ben dan kan ik dat niet meer, dus speel ik nu alvast maar wat minder, dan horen ze straks niet hoe slecht ik ben geworden.'”

En qua Nederlanders?

“Rita Reys is de *grand old lady* van de Nederlandse jazzmuziek. Ze heeft een geweldige timing en een geweldige *swing*. Verder zijn er niet veel jazz-zangers in Nederland. Toen ik begon op mijn 16de, was ik zo ▶

Hollandse Hoogte

Chet Baker

Billie Holiday

Hollandse Hoogte

ongeveer de enige. Je had in die tijd ook Eddy Doorenbos; hij is inmiddels 86 maar zingt nog steeds. Een andere heel goede zangeres is Greetje Kauffeld, en van de jongere generatie Francien van Tuinen. En Ronald Douglas is een grote. Hij heeft een geweldig bereik, laag en hoog, en een fantastische swing."

Als ik zeg Ella Fitzgerald, wat zegt u dan?

"Geweldige zangeres, met een instinctief, intuïtief talent. Door de manier waarop zij de tekst brengt, kan je het liedje helemaal volgen en begrijpen."

En Duke Ellington?

"Duke Ellington is de grote *gentleman* onder de bigbandmuzikanten. Een man die een volledig eigen stijl heeft gecreëerd. Hij heeft altijd veel interesse gehad voor de klassieke muziek, dat hoor je terug in zijn composities en spel."

Django Reinhardt?

"Fantastisch. Heel eigen stijl, je hoeft maar drie maten te horen en je weet dat het Django Reinhardt is. Reinhardt heeft trouwens een fantastisch mooie song: 'Nu-ages', met Stéphane Grappelli op viool erbij. Je bent het leven niet waard als je dat niet mooi vindt."

Charlie Parker?

"Een intuïtieve vernieuwer. Het grote van God gegeven talent. Daarom ging hij ook dood toen hij net zo oud was als Jezus."

Miles Davis?

"Een grote persoonlijkheid, een man die altijd ver vooruit heeft gekeken. Op een gegeven moment heeft hij er zelfs wat elektronische mik bij gezet. Ik vond dat minder, maar het was wel fantastisch dat hij zo onderzoekend bleef. Hij is een grondlegger geweest op de trompet. Davis heeft een heel eigen stijl, binnen twee maten te herkennen."

Billie Holiday?

"Billie Holiday toont aan dat het er in de jazzmuziek niet toe doet of je een mooie stem hebt of niet. Een mooie stem is op zichzelf volledig oninteressant. Billie Holiday raakt met haar krakerige stem via je oren direct aan je hart en hoofd. Nou, dat is een gave." ■

Duke Ellington

ANP

Tekst: Minka Bos

Meimaand jazzmaand

Amersfoort Jazz

11 t/m 13 mei
Locatie: meerdere locaties
binnenstad Amersfoort
www.keistadjazz.nl

Jazzfestival Enkhuzen

11 t/m 13 mei
Locatie: diverse locaties
www.jazzfestivalenkhuizen.nl

Meer Jazz Festival

11 t/m 13 mei
Locatie: op en rond
het Raadhuisplein in
Hoofddorp
☎ 023-563 68 06 of
www.meerjazz.nl

The Hague Jazz

18 en 19 mei
Locatie: World Forum
Convention Center Den Haag
☎ 010-286 39 00 of
www.thehaguejazz.nl

Breda Jazz Festival

17 t/m 20 mei
Locatie: binnenstad Breda
☎ 076-515 14 71 of
www.bredajazzfestival.nl

Jazz in Duketown

26, 27 en 28 mei
Locatie: diverse podia in
binnenstad 's-Hertogenbosch
www.jazzinduketown.nl

**Tip: Tien jazzlegendes op tien cd's voor €29,90.
Kijk op www.plusmagazine.nl/jazz**